מכדי שערי ניקנור. שמא עולין כל מחוסרי כפרה כדגרסינן במסכת סוטה בפרק קמא (דף ז.) מעלין אותה לשערי מזרח לשער ניקנור שמא משקין את הסוטות ומטהרין את היולדות ומטהרין את המצורעים וה"מ לשאר מחוסרי כפרה כגון זבין וזבות כדמפרש התם בגמ' [מ.]: **[הילכ] הוו קיימי בשערי לוייה.** ואילו בממחנה לוייה לחודי מת עצמו היה יכול ליכנס והאי נזיר טמא מת הוה ומאחי לינו יכול ליכנס עד דעביד טבילת שמש אלא מדלכא ליה דווקא התם נמי ליה דווקא לגבי זב ומפילו לא טבילת שמש כיון דטבל יכול ליכנס לשם: ר"ג **לעולם טבול יום אל זב כזב דמי ומפ"ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל ואי במחנה לוייה קאי אמאי קא קרי ליה אהל מועד למימרא מה התם מחוסר כפרה לא עייל אף למחנה לוייה נמי מחוסר כפרה לא עייל והתם מנלן** [3]**דתניא** [2]**טמא יהיה** [1]**לרבות** טבול יום עוד טומאתו בו [2]**לרבות** מחוסר כפרה: **מתני'** תגלחת הטהרה [4]**כיצד היה** מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אלעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת [1]שהחטאת קודמת בכל מקום [2]ואם גלח על [3] אחת משלשתן יצא [4]רשב"ג אומר [4]הביא ג' בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים: **גמ'** ת"ר [3]וגלח הנזיר פתח אהל מועד וגו' בשלמים הכתוב מדבר שנאמר [4]ושחטו פתח אהל מועד אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש [5]אמרת אם כן דרך בזיון הוא [א] רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי אמרה תורה [5]לא תעלה במעלות על מזבחי ק"ו לדרך בזיון [6][נ"א במדרש בפרשה נשא (ד' רמ"ב) וגלח הנזיר רבי יאשיה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו וכו' אם כך אמרה תורה לא תעלה וכו' ק"ו לדבר שלא יגלח פתח אהל מועד אלא בשלמים הכתוב מדבר] ר' יצחק אומר צריך הרי הוא אומר [6]ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש וגו' מי שאינו מחוסר אלא לקיחה ונתינה יצא זה שהוא מחוסר לקיחה הבאה ונתינה [ב] איבא דאמרי רבי יצחק אומר בשלמים הכתוב מדבר אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש תלמוד לומר ולקח את שער ראש נזרו מקום שהיה מבשל שם היה מגלח אבא חנן אומר משום רבי אליעזר וגלח הנזיר פתח אהל מועד כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח אינו מגלח ר"ש שזורי אומר וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולא גזירה שמא **שער** ניקנור[1]. שהיה עזרת נשים ועד שם מחנה לוייה כדתניא בספתים בפרק כילד נולין (דף פה:) שער ניקנור לא נתקדש [בקדושת] מחנה שכינה ויש לו דין מחנה לוייה ועל כרחך הא [דכתיב ובא] לפני ה'[2] שער ניקנור הוא [דתין לומר] לפני ה' בעזרה ממש שהרי מחוסר כפרה הוא [ומתניתין] בסמוך עוד טומאתו בו לרבות מחוסרי כפרות כתיב שמיה כרת שם נכנס לממחנה שכינה:

מכדי שער ניקנור בו'. וכי היכי דהתם לא תוכל לדקדק מכלל דעד יום [השמיני] לאור ליכנס להא ליתא כדמפרש ומזיל לגמ' הא ולאי כי נקיט קרא ויום השמיני יביא להודיע לנו זמן הבאת קרבנות ולא בא ללמדנו ליכנס שם קודם לכן וגבי זב נמי מכאי מנא ליה למנע לאסור ליכנס וה"ק [דתיכף][3] למימר פתח אהל מועד א] וי"ל פתח ההיכל כדאמרכן גבי צלמים ומאטו פתח אהל מועד ודרשינן בזבחים (דף נה:) [שיהיו] לאומות ההיכל פתוחין ועלוה אימא לך דוקא טבול יום דמח אסור ליכנס שם הוא מחנה שכינה וי"ל[4] (לטמא) להא כתיב טמא יהיה לרבות טבול יום לאור ליכנס לן בממוך לכל טבול יום אסור ליכנס בממחנה שכינה אלא ולאי אי בא לומר זמן הבאת קרבנות משמיני ולא קודם לה[5] ולא לאסורו ליכנס ה"ג נימא הכי: ה"ג **אלא אמר אביי** [5]**טבול יום הזב לאו כזב דמי ואפ"ה** כיון דמחוסר כפרה **לא עייל**. ג] אבל האי דמ"ל (נאמר)[6] לא כזב דמי לענין דשוחטין וזורקין עליו ומ"מ אסור ליכנס הואיל ומחוסר כפורים לא עייל ד]במחנה לוייה: **ואי** [במחנה לוייה קאי]. כלומר אפשר מותר ליכנס בממחנה לוייה אמאי ליקרי ליה אהל מועד שהרי בממחנה לוייה הכתוב מדבר ע"כ בממחנה[7] שכינה הוא זה שאסור[8] ליכנס כ"ו שהוא מחוסר כפורים ומאחי קרי ליה פתח אהל מועד דמשמע תוך העזרה לפני ההיכל כמו ומאטו פתח אהל מועד דהיינו אפילו בשלמים שנאמרו בחוץ ומחוסר כפורים לא עייל ומאטו פתח אהל מועד הכתוב בשלמים שנאמרו תוך העזרה למימרא מה אהל מועד מחוסר כפורים לא עייל ומאטו פתח אהל מועד ממנלן דכתיב טמא יהיה לרבות טבול יום[9] שאסור ליכנס בממחנה שכינה ה] הרי מחוזר אצל מצורע ומטמא[10] דברי מביאין ונתן ממה[11] שהיו [מומרים מסבורת לנסם] מגלח קסבר טבול יום זב כזב ומה[12] שלח פירש[13] היאך היה מוכיח דטבול יום כזב[14] (מאור) דזב אסור ליכנס אל פתח אהל מועד וגזיר יכול ליכנס בממחנה שכינה שהרי לאו מחוסר כפורים הוא אלא מגלח מקרי מחוסר כפורים לגמ' למי שטומאה יוצאה מגופו: **תגלחת** טהרה כיצד **מביא חטאת** ממש שהרי מחוסר כפרה הוא [ומתניתין] בסמוך עוד טומאתו בו לרבות מחוסרי כפורים שהייב כרת שם נכנס לממחנה שכינה:

מבדי שער ניקנור בו'. וכי היכי דהתם לא תוכל לדקדק מכלל דעד יום [השמיני] לאור ליכנס להא ליתא כדמפרש ומזיל לגמ' הא ולאי כי נקיט קרא ויום השמיני יביא להודיע לנו זמן הבאת קרבנות ולא בא ללמדנו ליכנס שם קודם לכן וגבי זב נמי מכאי מנא ליה למנע לאסור ליכנס וה"ק [דתיכף][3] למימר פתח אהל מועד א] וי"ל פתח ההיכל כדאמרכן גבי צלמים ומאטו פתח אהל מועד ודרשינן בזבחים (דף נה:) [שיהיו] לאומות ההיכל פתוחין ועלוה אימא לך דוקא טבול יום דמח אסור ליכנס שם הוא מחנה שכינה וי"ל[4] (לטמא) להא כתיב טמא יהיה לרבות טבול יום לאור ליכנס לן בממוך לכל טבול יום אסור ליכנס בממחנה שכינה אלא ולאי אי בא לומר זמן הבאת קרבנות משמיני ולא קודם לה[5] ולא לאסורו ליכנס ה"ג נימא הכי: ה"ג **אלא אמר אביי** [5]**טבול יום הזב לאו כזב דמי ואפ"ה** כיון דמחוסר כפרה **לא עייל**. ג] אבל האי דמ"ל (נאמר)[6] לא כזב דמי לענין דשוחטין וזורקין עליו ומ"מ אסור ליכנס הואיל ומחוסר כפורים לא עייל ד]במחנה לוייה: **ואי** [במחנה לוייה קאי]. כלומר אפשר מותר ליכנס בממחנה לוייה אמאי ליקרי ליה אהל מועד שהרי בממחנה לוייה הכתוב מדבר ע"כ בממחנה[7] שכינה הוא זה שאסור[8] ליכנס כ"ו שהוא מחוסר כפורים ומאחי קרי ליה פתח אהל מועד דמשמע תוך העזרה לפני ההיכל כמו ומאטו פתח אהל מועד דהיינו אפילו בשלמים שנאמרו בחוץ ומחוסר כפורים לא עייל ומאטו פתח אהל מועד הכתוב בשלמים שנאמרו תוך העזרה למימרא מה אהל מועד מחוסר כפורים לא עייל ומאטו פתח אהל מועד ממנלן דכתיב טמא יהיה לרבות טבול יום[9] שאסור ליכנס בממחנה שכינה ה] הרי מחוזר אצל מצורע ומטמא[10] דברי מביאין ונתן ממה[11] שהיו [מומרים מסבורת לנסם] מגלח קסבר טבול יום זב כזב ומה[12] שלח פירש[13] היאך היה מוכיח דטבול יום כזב[14] (מאור) דזב אסור ליכנס אל פתח אהל מועד וגזיר יכול ליכנס בממחנה שכינה שהרי לאו מחוסר כפורים הוא אלא מגלח מקרי מחוסר כפורים לגמ' למי שטומאה יוצאה מגופו: **תגלחת** טהרה כיצד **מביא חטאת** עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם. וגלחה דטעמא משום דדרשינן בגמ' וגלח פתח אהל מועד [בפתח בו] אהל מועד דהיינו בשלמים שנאמרו בחוץ[15] שאמר הכתוב שעל השלמים יגלח דין הוא שיקדומו ושקמ"ל שהקדים חטאת ועולה לשלמים[1]: **רבי אליעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שחטאת קודמת בכל מקום לעולה ושלמים.** [כדלמרי'] בפרק כל המדיר (זבחים 5.): **הראויה** לחטאת. כגון: לעולה. כגון: לשלמים. לומר שלא נשחטו בשביל שם אחר: **נמ'** ת"ר וגלח הנזיר פתח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר. על השלמים הוא אומר שיהא מגלח שהרי נאמר כאן פתח אהל מועד ולא מצינו שאר קדשים שעונין פתח אהל מועד אלא שלמים בלבד בשביל שהן דורון וכדרב יהודה אמר שמואל ומאטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול מכאן לשלמים שאחטן קודם פתיחת לחמות ההיכל בשלמים (ערובין דף ג.): **או אינו אלא פתח אהל מועד** (א). בפתח ההיכל יהא מגלח ולא במקום אחר: **תאמר אם כן.** אלא יהא מגלח בפתח ההיכל זהו דרך בזיון ואי אתה דורש: **רבי יאשיה אומר אינו צריך.** לומר מכאן[1] שאסור דרך בזיון דמדוכתא אחריתי נפקא לדכתיב לא תעלה במעלות על מזבחי אלא דרך כבש אלא לגלות בשר ערוה עליו ק"ו אלא יהא מגלח בו דרך בזיון: **ר' יצחק אומר צריך.** לומר דמשום שהוא בזיון לא יגלח [2]בפתח ההיכל שאפי' לא יהא בו בזיון אינו יכול לגלח אלא מבפנים דכתיב ולקח את שער ראשו נזרו וגו': **יצא זה.** שאם יהא מגלח על פתח ההיכל שהמחוסר לקיחה והבאה לעזרה ונתינה תמא הדוד לבך אינו יכול לגלח אלא בשלמים והאי דכתיב וגלח פתח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר: **אבא חנן אומר.** לכך נאמר בו פתח שאינו יכול לגלח כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח: **נזיר ולא נזירה.** שהמשה [3] לא מגלחת בעזרה אלא במדינה כדי

כפרה כגון זב ומצורע ויולדת שטומא' יוצאה מגופו: ושוחט השלמים ומגלח עליהם כדמפ' בגמ' משום דכתיב ושחטו פתח אהל מועד וכיון דמגלח על השלמים דין הוא שיקדמו ואע"ג דסדורא דקרא חטאת עולה ושלמים: שחטאת קודמת בכל מקום לעולה ושלמים כדתנן בזבחים פרק כל התדיר ודין הוא שיגלח על הראשון: ולא פירש אע"ג דכל הקרבנות צריך שיקרא להם הבעלים שם הכא לא צריך אלא אחר שאמר אלו לנזיראתי הוי כאילו קרא א' וא' דכבשה אינה ראויה אלא לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים: ומשלח תחת הדוד של זבח השלמים: היה מגלח במדינה אע"ג דכתיב וגלח פתח אהל מועד לאו דוקא כדמפר' בגמ'. לא היה משלח תחת הדוד כדדריש בגמ' משום דכתיב ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש מי שאינו מחוסר אלא לקיחה ונתינה יצא זה שמחוסר לקיחה והבאה מחוץ לירושלים ונתינה תחת הדוד אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד של אשם [וחטאת] העוף דלא כתיב נתינת שער תחת הדוד אלא [בנזיר טהור]: הכל משלחים טהור במקדש ובמדינה וטמא במקדש חוץ מן הטמא שבמדינה כדמפ' בגמ' מפני ששערו נקבר כדאי' בשלהי תמורה: בשלמים הכתוב מדבר כלומר וגילח הנזיר על זבח שנאמר בו פתח אהל מועד ואליבא דר' יהודה דמתני': ר' יאשיה אומר אינו צריך. כלומר אינו צריך לאוסרו מסברא אלא מק"ו יש לדרוש שאין לנהוג מנהג בזיון שהרי אומר לא תעלה במעלות אפי' בשעת עבודה והזירה תורה שלא יגלח פתח אהל מועד ובספרי אין כתוב בו ר' יאשיה או' אלא כולה מדברי ת"ק והכי איתא התם או אינו אלא פני אהל מועד אמרת דרך בזיון הוא או אינו אלא פתח אהל מועד ממש כלומר שאין להוציא הפסוק ממשמעותו בשביל שברא ת"ל ולא תעלה במעלות: ולא מי שמחוסר לקיחה הבאה ונתינה וזה מחוסר הבאה מפני אהל מועד עד מקום שהוא מבשל השלמים בלשכת הנזירים תמיה לי ומנלן שאינו מבשלו פני אהל מועד וכי תימא משום בזיון א"כ אפי' תגלחת נמי: וגלח הנזיר פתח אהל מועד דע"כ פני אהל מועד לאו דווקא שהוא מנהג בזיון. ונ"ל דס"ל דמגלח על החטאת הלכך לא אצטריך פני אהל מועד אלא לבזמן שהוא פתוח: וגלח הנזיר ולא נזירה סבירא ליה דלפני אהל מועד היה מגלח דאי לא דוקא פני אהל מועד (יתלה) [יכולה] לגלח במקום צנוע ופליג

מכדי שערי ניקנור היכא קיימין בשערי לוייה [ב]והתניא [א]טמא מת מותר ליכנס במחנה לוייה ולא טמא מת בלבד אלא [ב]אפי' מת עצמו שנאמר [1]ויקח משה את עצמות יוסף עמו מאי עמו עמו במחיצתו עמו במחנה לוייה אלא (אמר אביי) טבול יום של זב כזב דמי ואפ"ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל ואי במחנה לוייה קאי אמאי קא קרי ליה אהל מועד למימרא מה התם מחוסר כפרה לא עייל אף למחנה לוייה נמי מחוסר כפרה לא עייל והתם מנלן [3]דתניא [2]טמא יהיה [ג]לרבות טבול יום עוד טומאתו בו [ד]לרבות מחוסר כפרה: **מתני'** תגלחת הטהרה [ה]כיצד היה מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אלעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת [ו]שהחטאת קודמת בכל מקום [ז]ואם גלח על [ח] אחת משלשתן יצא [ט]רשב"ג אומר [ט]הביא ג' בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים: **גמ'** ת"ר [י]וגלח הנזיר פתח אהל מועד וגו' בשלמים הכתוב מדבר שנאמר [יא]ושחטו פתח אהל מועד אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש [יב]אמרת אם כן דרך בזיון הוא [א] רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי אמרה תורה [יג]לא תעלה במעלות על מזבחי ק"ו לדרך בזיון [יד][נ"א במדרש בפרשה נשא (ד' רמ"ב) וגלח הנזיר רבי יאשיה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו וכו' אם כך אמרה תורה לא תעלה וכו' ק"ו לדבר שלא יגלח פתח אהל מועד אלא בשלמים הכתוב מדבר] ר' יצחק אומר צריך הרי הוא אומר [טו]ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש וגו' מי שאינו מחוסר אלא לקיחה [ב] איבא דאמרי רבי יצחק אומר בשלמים הכתוב מדבר אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש תלמוד לומר ולקח את שער ראש נזרו מקום שהיה מבשל שם היה מגלח אבא חנן אומר משום רבי אליעזר וגלח הנזיר פתח אהל מועד כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח אינו מגלח ר"ש שזורי אומר וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולא גזירה שמא

שצד א ב מיי' פ"ו מהל' פיח שחיטה הלכה טו ופ"ג מהל' פיגול מקדש הל' ז ופ"ו מהל' פיח הפיגול הל' יח:
שצה ג ד מיי' פ"ג מהל' מקדש הל' ז ופ"ו מהל' פיח הפיגול הל' יח:
שצו ה מיי' פ"ח מהל' מיטות הל' ג סמג עשין קכו:
שצז ו מיי' שם הל' ג ופ"ח מהל' פ"ט ומיי' פ"ט מהל' ממרים ומופקין הל' ו:
שצח ז מיי' פ"ח מהל' מיטות הל' ג סמג עשין קכו:
שצט ח מיי' שם הל' ו סמג שם:
ק ט י מיי' שם הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם: שמות יג יט
2. כָּל הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁכַּן יְיָ טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ: במדבר יט יג
3. וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: במדבר ו יח
4. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
5. וְלֹא תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו: שמות כ כב
6. וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: במדבר ו יח

פי' הרא"ש

מועד הכי נמי: אימאי הוא מביא. כשטבל או העריב שמשו: מכדי שער נקנור וכו' והתם ודאי א"א כלל לדקדק דעד יום הז' אסור ליכנס אלא הא דכתיב וביום הח' יביא לא לאוסרו ליכנס קודם אלא להודיע זמן הבאת קרבנות, ואפי' גבי זב מנ"ל לתנא דאסור לכנוס: אלא אמר אביי טבול [יום] דזב לאו כזב דמי ושבול יום דזב בעל ב' ראיות כיון דלאו מחוסר כפרה הוא לאחר שטבל מותר לכנוס למחנה לויה וברייתא לאו מייתורא דקרא דייק דאורחיה דקרא למכתב הכי ובא לפני ה': ואפ"ה. דטבול יום דזב בעל ב' ראיות מותר לכנוס האי טבול יום דבעל ג' ראיות אסור ליכנס: האי במחנה לויה קאי ואמאי קרי ליה פתח אהל מועד כלו' האי דפשיטא ליה לתנא דאסור ליכנס לשער ניקנור עד שיטביל ויעריב שמשו מקרא קא דייק. דמחוסר כפרה למחנה לויה קאי בשער ניקנור דמחוסר כפורים אסור לכנוס למחנה שכינה: ואמאי קרי ליה אהל מועד למימרא מה אהל מועד מחוסר כפרה לא עייל אע"ג דהעריב שמשו אף התם נמי פי' בשער ניקנור פי' האי מחוסר כפורים כיון דלא העריב שמשו דאיכא תרתי מחוסר כפרה וטבול יום לא עייל דתניא טמא יהיה בפ' זאת חוקת בפ' פרה כתיב לרבות טבול יום שאסור לכנוס למחנה שכינה עוד טומאתו בו לרבות מחוסר

מוסף רש"י

במחנה לויה. כל הר הבית מן לחומת העזרה (פסחים סז.) להא עזרת נשים וגם שער ניקנור לא נתקדשו בקדושת עזרה והכי קאמר כתיב הכי כתיב זב כתיב טמא מת כתיב (סוטה כ:). **עמו במחיצתו.** ומפה לוי היה (פסחים סז.) ובמדבר נמי היו ג' ממנות, לפניס מן הקלעים ממה שכינה, והלויס יתנו סביב למשכן העדות (במדבר ג) זה ממה לויה, והדגלים ג' פרקמות זה ממה ישראל, ומפה היה לוי ובקמור עמו (סוטה כ:). **לרבות טבול יום.** שאם נכנס למקדש עונש כרת (מכות יח:). **לרבות מחוסר כפרה.** מותן טומאות בלריכות קרבן ובגל והעריב שמשו ולא הביא כפרתו ונכנס למקדש חייב, ולכאן טומאות הן בטעונות קרבן, הזב והזבה והיולדת והמצורע (מכות יח:). **ואם גלח על אחת משלשתן יצא.** חטאת או עולה או שלמים, דג' קרבנות כתובין בו ומתניתין בנפסלי דבי רב ומאי שמיה הנזיר יין, אתר מעשה ימידי (ערכין כא. וכנ"ל נדרים ד: חבדים נה.).

ע) פסחים סז. סוטה כ: [תוספתא דכלים פ"ק], ב) מכות יח:, ג) לעיל כח: [ערכין כא. נדרים ד: זבחים נה.] ממות ה"ג, ד) לעיל כז., שבועות. כלן הס"ד ומאי"כ מס"ד הכי מחוי. ועי' בס"מ שהמדיק כהגה"ה ופי' דבכי תוס' אלמ התמוהים:

נוסחת הריב"ן

ל] יכול ליכנס למחנה לוייה הא כי כו' מכוח הכוי מחוסר כפרה כו' לאמרת להתם אל פתח כו': ג] ממאי: ג] אל פתח אהל: ל] שאין יכול ליכנס עד שיעריב שמשו הס"ד: ה] דאמ"ג: ו] שלמים: ז] בפתח היכל כו' רמם מכוו ונתן וגו': ח] שהמשה מגלחת במדינה ולא בעזרה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה על אחד מהאמן: (ב) רש"י ד"ה ה"ג לעולם וכו' והא נמי לאמרת דהתם נמי כתיב אל פתח אהל וכו' משמעי קרא אמאי קרי: (ג) ד"ה אל אינו וכו' מועד ממש בפתח ההיכל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ג"כ דרך בזיון הוא והכי קאמר תורה כו' קו"ח לדרך בזיון דכתי ר' יאשיה ר' יצחק אומר כל"ע ובפיהמיים ג"ל: [ב] שם (מיכא דאמרי כו' עד היה מגלח) תפ"מ (דהיינו נמי כלישנא קמא. ובספרי אימא כלישנא בתרא. ומלישנא כ"מ בס"מ תרי ליתני שניה. כלן הס"ד ואמ"כ מס"ד הכי מחוי. ועי' בס"מ שהמדיק כהגה"ה ופי' דכבי תוס' אלמ התמוהים:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוד"ה מכדי וכו' פתח אהל מועד ר"ל כל"ל עי' ג"מ: ב] בא"ד וי"ל דלהכי לא מצטריך לטומ. מיהא לטומ ממקן וכ"ה במעט: ג] ד"ה ה"ג וכו' כיון דממחוסר כפרה כו' אבל אפי' בס"ל נמי. מן מיהא אבל עד גמר ממקן וכ"ה אפי' אי אפשר לאמרת ממקן. ומיהא אבל עד שיביא. כלן הס"ד ואמ"כ מס"ד הכי מחוי. ועי' בס"מ שהמדיק כהגה"ה ופי' דכבי תוס' אלמ התמוהים:

הגהות התוספות

1. דיבור זה שייך לעמוד הקודם אמר ר"ש אמר אבא ועי' בפי' הרמ"ם ז"ל. 2. ל"ל ועל כרחך אפי' לפני ה'. 3. ל"ל והא לגיכא. 4. ל"ל ר"ל. 5. ל"ל לו. 6. מתיבת אבל עד מיבת גמר ממקן. ול"ל כלומר. 7. ל"ל דהא במתנה. 8. ל"ל הוא לאסור. 9. ל"ל עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כיפורים שאסור ליכנס. 10. ל"ל ומפה. 13. ל"ל פירכה. 14. מיבת מזב ממקן. 15. ל"ל ומאחי.